

מ- זני פימה (E) בעונת גידול קצרה, חוות עכו 07 / שמש דודי

שמש דוד¹, נוי בועז², גרה גבי³
¹לשכת הדרכה עכו davsh@shaham.moag.gov.il ²לשכת הדרכה עכו ³חוות עכו

מבוא ותאור הבעיה

זני הפימה e1, e2, e5 אושרו לגידול מסחרי ונדרש לימוד ממשק הגידול בזנים חדשים אילו.

מטרת הניסוי

מטרת העבודה לבדוק את התאמת זני הפימה e1, e2, e5 לגידול בעונה קצרה בהשוואה לזן ביקורת p008 בשני משטרי השקיה.

שיטות וחומרים

הניסוי התבצע בחוות הניסיונות עכו, **הקרקע** כבידה – גרומוסול, **כרב** כותנה, **זריעה** ביבש והנבטה בתאריך 28/3/05, **דישון** ביסוד 6ק"ג חנקן צרוף לד', בדישון ראש עוד 14 ק"ג חנקן צרוף לד' + 10 ק"ג/ד' תחמוצת אשלגן + 5 ק"ג/ד' ת. זרחן, **השקיה** בטפטוף רעם 2.3 ל/ש', **קטיף** התבצע בקטפת לתוך שקים בשני מועדים, בהתאם לתוכנית הניסוי. כול מועד קטיף שולך בנפרד כשבועיים לפני הקטיף. **ניפוט** במנפטה הניסיונית. **מיון** דוגמאות הכותנה במכון המיון בהרצליה.

טבלה מס' 1: פירוט טיפולי ההשקיה

השקיה מופחתת		השקיה מלאה		שבוע מספר
מנת מים (מ"ק)	מקדם גיגית (%)	מנת מים (מ"ק)	מקדם גיגית (%)	
20		20		23
10		16		24
12		14		25
16	30	20	40	26
22	40	27	50	27
27	55	32	65	28
43	75	42	75	29
34	70	37	75	30
25	50	30	60	31
29	50	29	50	32
21	40	26	50	33
20	40	25	50	34
--	--	11	40	35
279		329		סה"כ

מתכונת הניסוי תלת גורמי: זן*השקיה*קטיף בשש חזרות. גורם מועד הקטיף הוצב כחלקות מפוצלות על מנת לאפשר שילוך במרסס משקי + קטיף במועדים שונים.

זן

P008, e1, e2, e5

השקיה

מלאה, מופחתת (פירוט ההשקיות בטבלה מס' 1)

קטיף

מוקדם 23/9/2007, מאוחר 7/10/2007

בדיקות ומדידות: 1. מדידות גובה אחת לשבוע. 2. קטיף בקטפת של 2 השורות המרכזיות מתוך 6 שורות בכול חזרה, אורך 10 מ'. ניפוט הדוגמאות לקביעת אחוז הסיבים ולטובת מיון התבצע במנפטה הניסיונית במסמיה בדצמבר. 4. מיון הדוגמאות התבצע בהרצליה במערך HVI ובמיון ידני לקביעת טיב סיבים ע"פ חלוקה של הדוגמאות לקבוצות הזנים.

תוצאות

מעקב צימוח: הזנים e1, p008 היו יציבים ללא הבדל בצימוח בשני משטרי ההשקיה שהיה בהם הבדל של 15% במנת המים. הזנים e2, e5 היו רגישים יותר לשנויים במנת המים. במנת המים הגבוהה הזנים 2 ו-5 פיתחו גובה רב יותר מאשר הזנים 1 ו-8, ובמנת המים הנמוכה הצימוח היה מרוסן ונמוך מהם. **יבול ואיכות סיבים:** ניתוח סטטיסטי בוצע בתוכנת jump לפי Tukey & Kremer ברמת מובהקות של $p=0.05$. לא נמצאו השפעות גומלין בין הגורמים על המשתנים השונים, אי לכך, מופיע ניתוח של כול גורם בנפרד. אותיות זהות, או, ללא אותיות משמעותן שלא נמצא הבדל מובהק.

טבלה מס' 2: זנים

זן	יבול גולמי ק"ג/ד'	יבול סיבים ק"ג/ד'	טיב מיון יד	גוון סיבים	עלים בסיבים	אורך אינטש	עדינות	חוזק
1	544 א	163	34 א	2.5	2.3 א	1.33 ב	4.0 ב	43.6
2	529 אב	165	31 ב	2.2	1.7 ב	1.36 א	4.0 ב	42.5
5	507 בג	162	30 ב	2.3	1.8 אב	1.31 ג	4.2 א	42.8
8	487 ג	160	33 אב	2.3	2.1 אב	1.33 ב	3.9 ב	41.6

טבלה מס' 3: השקיה

השקיה	יבול גולמי ק"ג/ד'	יבול סיבים ק"ג/ד'	טיב מיון יד	גוון סיבים	עלים בסיבים	אורך אינטש	עדינות	חוזק
מלאה	509	159 ב	34 א	2.53 א	2.25 א	1.33	4.0	42.2
מופחתת	524	166 א	30 ב	2.09 ב	1.66 ב	1.33	4.0	43.0

טבלה מס' 4: מועד קטיף

קטיף	יבול גולמי ק"ג/ד'	יבול סיבים ק"ג/ד'	טיב מיון יד	גוון סיבים	עלים בסיבים	אורך אינטש	עדינות	חוזק
מוקדם	486 ב	155 ב	30 ב	2.1 ב	1.94	1.33	4.0	42.8
מאוחר	548 א	170 א	34 א	2.5 א	1.97	1.33	4.0	42.5

ביבול הגולמי נמצאו הבדלים בין הזנים. בשל ההבדלים באחוז הסיבים בין הזנים, הבדלי היבול הצטמצמו, והזנים לא נבדלו ביבול הסיבים. בזן 1 המיון לטיב פחות טוב מאשר זנים 2,5 כתוצאה מריבוי שברי עלים בזן זה בהשוואה לאחרים. זן 2 היה הארוך ביותר. זן 5 היה הגס ביותר (מיקרון גבוה). בחוזק לא נמצאו הבדלים בין הזנים בגלל הפיזור שבין תוצאות הדיגום במדד זה.

להשקיה מופחתת, פחות מ-300 מ"ק/ד' לא כולל הנבטה, נמצא יתרון ביבול הסיבים על השקיה מלאה. השקיה מלאה גרמה לריבוי עלים והרעה בגוון הסיבים. כתוצאה מכך הטיב נפגע בהשקיה מלאה. לרמת ההשקיה לא הייתה כול השפעה על מדדי הטיב האחרים.

לדחיית מועד הקטיף בשבועיים מ- 23/9 ל- 7/10 הייתה השפעה מובהקת על תוספת יבול (15 ק"ג/ד' סיבים). בדחיית הקטיף הייתה השפעה שלילית על טיב הסיבים כתוצאה מפגיעה בגוון הסיבים.

סיכום / תקציר

למרות שזני E מוגדרים כבכירים מאשר זן 8 ע"פ מדדים של צבירת יבול, אין הדבר בא לידי ביטוי בניסוי זה בקטיף בשני מועדים. כול הזנים הניבו תוספת יבול בקטיף המאוחר. לדחיית הקטיף הייתה השפעה שלילית על טיב הסיבים כתוצאה משינויי בגוון הסיבים. לא נמצאו הבדלים מובהקים ביבול הסיבים בין הזנים. לצמצום מנת המים הייתה השפעה חיובית על יבול וטיב הסיבים.